

Foto boven: Sinds begin dit jaar mag de pleziervaart geen toiletwater meer lozen.

Foto onder: Buitengewoon opsporingsambtenaar Riens Buwalda van waterschap Friesland (l) en politiemann Johan Lolkema onderweg in hun speedboot.

Lozen toiletwater plezier- vaartuigen aan banden

In Friesland zijn de strenge controles op het lozen van toiletwater door de pleziervaart in volle gang. Sinds 1 januari 2009 is het verbod van kracht. De controles door de toezichhouders oogsten tot nog toe opvallend veel begrip.

Handhaver Riens Buwalda van het waterschap Friesland schudt de Duitse Klaus Weisslowski voor de laatste keer de hand. De boottoerist uit Willich bij Dusseldorf heeft zijn zaakjes goed voor elkaar. De Wolvenjacht 5 waarop hij een vakantie op de Friese Meren viert, is van een Nederlands verhuurbedrijf dat al een vuilwatertank heeft ingebouwd. Weisslowski heeft het jacht bij een vuilwaterinzamelingspomp in de jachthaven van Grou aangemeerd, omdat hij hier zijn tank wil legen. Jachthavens met meer dan vijftig kajuitbootplaatsen zijn verplicht een dergelijke pomp te plaatsen. Weisslowski zoekt jachthavens uit op de aanwezigheid van een pomp. „Omdat hij een vuilwatertank aan boord heeft, krijgt hij van ons een vlaggetje als dank”, vertelt Buwalda. Na het losmaken van de trossen neemt de buitengewoon opsporingsambtenaar weer plaats in de speedboot van de politie in Grou. Achter het stuur zit agent Johan Lolkema met wie Buwalda de vaarinspectie uitvoert. „Het toezicht op het lozingsverbod wordt met het reguliere watertoezicht gecombineerd. We werken niet alleen samen met de politie, maar ook met de provincie, de Koninklijke Landelijke Politie Dienst, gemeenten en natuurorganisaties. Het gaat om zaken als visserij, olielozing en snelheid.”

Niet verminken

Politieambtenaar Lolkema heeft inmiddels aangemeerd bij een van de vele aanlegplaatsen van recreatieschap De Marrekrite. De trossen van de boot worden om de daarvoor bestemde houten paaltjes op de wal heengeslagen. Eenmaal aan wal stapt Buwalda af op een platbodem. De boot is in bezit van Willem de Jong uit IJsselstein. Samen met zijn vrouw ligt hij bij de aanlegsteiger voor anker. Op de vraag of De Jong een vuilwatertank heeft ingebouwd, krijgt hij een negatief antwoord. „Het probleem is dat je nogal wat moet investeren om dat aan te brengen.” Buwalda is het eens met die stelling van De Jong. „Bij oude schepen moet er nogal wat moeite worden gedaan om een vuilwatertank aan te brengen. Voor klassieke boten die ouder dan vijftig jaar zijn, geldt daarom een vrijstellingsregeling. We willen voorkomen dat deze historische schepen zwaar verminkt raken.” Voor klassieke boten als platbodems, die buiten deze vrijstellingsregeling vallen, raadt Buwalda een droogtoilet aan. „Het bestaande toilet gebruik je als cassettehouder. Spoelen is niet nodig. De cassettes voor een dergelijk toilet kunnen in vuilcontainers van passantenhavens worden weggegooid en zijn na gebruik geurloos. Een ander alternatief is een chemisch toilet, net als in een camper.”

Het idee om een droogtoilet aan boord mee te nemen, spreekt De Jong wel aan. „Wij zijn best milieubewust, maar de investering voor een vuilwatertank was ons te groot. Bovendien denken wij dat de vervuiling door het lozen van toiletwater in schril contrast staat met het lozen van afwaswater, wat niet verboden is.” Buwalda spreekt dit tegen. „Vaak wordt er maar een dopje afwasmiddel per keer gebruikt. Het gaat om te verwaarlozen hoeveelheden. Maar als het aan mij had gelegen dan was ook het lozen van afwaswater verboden. U moet goed weten dat wanneer wij een lozing van toiletwater constateren, wij u een boete van 130 euro kunnen opleggen.” Bij het lozen van toiletwater geldt wel dat de overtreding op heterdaad moet worden geconstateerd. „We lopen op de steiger en kijken en luisteren goed. Als wij iets zien borrelen, of wij horen het doorspoelen van een toilet, dan bekeuren wij. Ongeacht wat er door het toilet gaat.”

Verbaasd

Het echtpaar De Jong uit IJsselstein heeft de boodschap begrepen en verkondigt serieus werk te maken van hun toiletwaterlozingen. Buwalda geeft beiden een hand en gaat op weg naar de volgende boot, de Aquastar 3. Een jacht dat door een groepje Duitse toeristen wordt gehuurd. Op de boot bevinden zich drie toiletten. De verhuurder uit Heerenveen heeft de huurders niet verteld dat er een vuilwatertank is ingebouwd. Dit >>

Schippers met een vuilwatertank aan boord, zoals de Duitse watersporter Klaus Weisslowski, krijgen als dank een vlaggetje van de controleurs.

stond niet in de inventaris. Buwalda probeert in zijn beste Duits uit te leggen dat het lozen van toiletwater in Nederland is verboden. De handhaver krijgt bijval van agent Johan Lolkama. De Duitse toeristen kijken elkaar even verbaasd aan en bedanken Buwalda dat zij op de hoogte worden gesteld van het lozingsverbod. „Na contact met de verhuurder bleek dat er wel een vuilwatertank in de boot aanwezig was.” Buwalda wijst erop dat er binnenkort een Duitse folder wordt gemaakt, waarin alle informatie over het lozen van toiletwater wordt meegenomen. „Er is al een Nederlandse folder. Ook hebben we op de grootste waterrecreatiebeurs Boot Holland een stand gehad. Maar het meeste profijt hebben we van mond-tot-mondreclame.

Nederlanders kunnen het bijna niet hebben gemist, dat het lozen van toiletwater sinds 1 januari is verboden. En anders zien ze ons speciale vlaggetje met ‘Vuilwatertank aan boord’ wel op de meren. Daar hebben we er inmiddels duizend van uitgedeeld. Veel verhuurders van jachten en particulieren hebben er een in de mast gehangen.”

Sinds 1974

De trossen van de politieboot gaan weer los. Schipper Lolkema zet koers naar het boothuis waar ook andere politievaartuigen liggen. De boot vaart langs de verschillende recreatiewoningen en woonarken in de omgeving van Grou. „Natuurlijk mogen ook eigenaren van woonarken niet hun toiletwater lozen. Er zijn proeven

met een drijvende septic tank. Voor recreatiewoningen zijn gemeenten bezig een drukrioleringsnetwerk in hun gebied aan te leggen. De meeste huisjes zijn daar inmiddels al op aangesloten. Het lozingsverbod begint zijn vruchten af te werpen.”

Landelijk gezien zijn er momenteel nog geen overtredingen geconstateerd. Ook in Friesland is nog geen bekeuring uitgedeeld. Het lozingsverbod heeft veel jachthavens en ook gemeenten er bovendien al toe aangezet een vuilwaterinzamelingspomp aan te schaffen. Buwalda: „Het lozingsverbod is eigenlijk een afschaffing van een sinds 1974 geldende uitzondering op het algemene lozingsverbod. Toen werd een uitzondering gemaakt voor de lozing van toiletwater door recreatievaart, omdat op de wal nog onvoldoende inzamel-punten waren.” Dankzij overheids-subsidies waren er voor het ingaan van het lozingsverbod al meer dan driehonderd inzamel-punten voor toiletwater in bijvoorbeeld jachthavens. Dat aantal groeit explosief. Buwalda denkt dat de mensen snappen waarom er zo streng op het lozen van toiletwater wordt gecontroleerd. „In jachthavens was het al gebruikelijk dat de mensen netjes een openbare wc opzochten, in plaats van gebruik te maken van een toilet aan boord. Mensen zijn welwillend om het water schoon te houden”, besluit Buwalda, terwijl hij de laatste notities over de controle op het lozingsverbod in zijn schrijfblok maakt.

Oppervlaktewater wordt ziekmaker

Vanaf 1 januari 2009 is het voor schippers verboden om toiletwater op het oppervlaktewater te lozen. Het verbod geldt voor de pleziervaart. De beroepsvaart, zoals de binnen- en chartervaart en rondvaart- en partyboten, hoeft pas in 2015 aan deze regel voldoen.

Vroeger ging het verontreinigde water na het doorspoelen direct het oppervlaktewater in. „Dat zorgt voor een behoorlijke verontreiniging. Vooral als je nagaat dat er op de grotere boten wel vijftien man plaats kunnen nemen. De urine in het toiletwater met daarin stikstof en fosfaat, zorgt voor een goed leefklimaat voor blauwalgen”, legt Buwalda verder uit. „Blauwalgen, ofwel cyanobacteriën, scheiden giftige stoffen af waarvan mensen ziek kunnen worden. De klachten variëren van hoofdpijn en huidirritatie tot misselijkheid, diarree en koorts. De fecaliën zorgen voor een bacteriologische verontreiniging en dat maakt van het oppervlaktewater een ziekmaker. „We willen dat de toeristen naar Friesland en Nederland blijven komen en dat de mensen ook een duik in het water kunnen nemen, zonder dat ze er ziek van worden.” Bovendien zorgt toiletwater voor een toename van de voedingsstoffen in het water, waardoor een onevenwichtig waterleven ontstaat.

Tekst en foto's: Persbureau Noordoost